

Tietosuojaseloste: Kuntoutuspsykoterapiaan ohjautuminen, koetut hyödyt ja vaikutukset

Tutkimusrekisteriä tarvitaan Kuntoutuspsykoterapiaan ohjautuminen, koetut hyödyt ja vaikutukset -tutkimushankkeen toteuttamiseksi. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Kelan kuntoutuspsykoterapian asiakkaiden ja palveluntuottajien kokemuksia kuntoutuspsykoterapiasta. Tutkimus tuottaa uutta tietoa 1) kuntoutuspsykoterapiaa edeltävästä hoidosta ja kuntoutuspsykoterapiaan ohjautumisesta, 2) kuntoutuspsykoterapian toteutuksesta, koetuista hyödyistä ja vaikutuksista sekä 3) palveluiden yhteensovittamisesta. Tutkimusaineisto koostuu kysely- ja haastatteluaineistosta sekä rekisteriaineistosta.

Hankkeen rahoittaa Kela (KKRL 12 §). Tutkimushankkeen toteuttaa Kuntoutussäätiö 1.8.2025–31.3.2027. Tutkimuksen vastaavana tutkijana toimii VTT, erikoistutkija Hanna Rinne (Kuntoutussäätiö). Lisäksi tutkimusryhmään kuuluu VTT, tutkija Johanna Korkeamäki, MSc, Psychology and Mental Health, psykologian asiantuntija Micaela Martelius, VTM, M.Sc. tutkija Ari-Pekka Sihvonen, PsM, neuropsykologian erikoispsykologi Johanna Stenberg ja FM, PsK tutkimusavustaja Anni Villanen.

EU:n tietosuoja-asetuksen (2016/679) mukainen seloste 11.12.2025

1. Rekisterinpitäjä

Kuntoutussäätiö
Postiosoite: PL 39, 00411 Helsinki
Käyntiosoite: Pakarituvantie 5, Helsinki

2. Rekisterinpitäjän edustaja

Hanna Rinne
hanna.rinne@kuntoutussaatio.fi
Puh. 044 781 3104

3. Tietosuojavastaava

Malviina Hallamaa
malviina.hallamaa@kuntoutussaatio.fi
Puh. 044 781 3103

4. Henkilötietojen käyttötarkoitus ja käsittelyperuste

Henkilötietojen käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisen tieteellisen tutkimuksen toteuttamiseksi tietosuojalain 4 § 3-kohdan perusteella. Erityisiä henkilötietoryhmiä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten tietosuojalain 6 §:n 7-kohdan mukaisesti.

Henkilötietoja käsitellään vain siinä laajuudessa ja tarkoituksessa kuin tutkimuksen suorittamiseksi on välttämätöntä. Kuntoutussäätiön toiminnassa ja tutkimuksissa noudatetaan voimassa olevia

Kuntoutussäätiö

Suomen ja EU:n tietosuojalakeja ja -asetuksia sekä tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemaa hyvää tieteellistä käytäntöä.

5. Rekisteriin tallennetut henkilötiedot

Tutkimusrekisterin tiedot koostuvat tutkimuksen aikana kerättävistä 1) osallistujien suorista henkilötiedoista, 2) asiakkaiden ja palveluntuottajien haastattelu- ja kyselyaineistosta, joka voi sisältää henkilötietoja, 3) Kelan palveluntuottajahausta poimituista palveluntuottajien yhteystiedoista sekä 4) rekisteriaineistosta.

Suorat henkilötiedot ovat tutkimushaastatteluihin osallistuvien, osallistumisesta kiinnostuneiden sekä kuntoutuspsykoterapian asiakkaille suunnatun kyselyn yhteydessä järjestettävään arvontaan osallistuvien henkilöiden nimi, puhelinnumero, osoite sekä sähköpostiosoite. Näitä tietoja käytetään, kun sovitaan haastateltavien kanssa haastatteluista ja kun kuntoutuspsykoterapian asiakkaille suunnatun kyselyn yhteydessä järjestettävissä arvunnoissa voittaneille toimitetaan arpajaisvoitto. Tietojen antaminen on vapaaehtoista.

Kyselyissä ja haastatteluissa epäsuoria henkilötietoja kysytään kuntoutuspsykoterapian asiakkailta (asuinpaikka, sukupuoli, äidinkieli, ikäryhmä, kuntoutuspsykoterapian aloittamisesta kulunut aika ja elämäntilanne) ja Kelan kuntoutuspsykoterapian palveluntuottajilta (pohjakoulutus, psykoterapiakoulutuksen suuntaus, kauanko on toiminut Kelan kuntoutuspsykoterapian palveluntarjoajana ja hyvinvointialue). Näiden lisäksi tutkimukseen osallistuvilta kysytään kokemuksia kuntoutuspsykoterapiaan ohjautumisesta ja sitä edeltävästä hoidosta, kuntoutuspsykoterapian toteutuksesta, kuntoutuspsykoterapian hyödyistä ja vaikutuksista.

Haastattelututkimuksen aikana kerättävä tutkimusaineisto koostuu haastattelujen äänitallenteista ja haastattelujen litteraatioista, taustatietolomakkeista sekä verkkokyselyyn osallistuvien kyselyvastauksista. Lisäksi tutkittavilta pyydetään suostumukset osallistua tutkimukseen joko kirjallisina tai äänitallenteina. Aineistot voi yhdistää erillisellä koodiavaimella.

Lisäksi Kelan palveluntuottajahausta (<https://asiointi.kela.fi/palveluntuottajarekisteri/>) poimitaan palveluntuottajien yhteystiedot (sähköpostiosoitteet), joita käytetään Kelan kuntoutuspsykoterapian palveluntuottajina toimineille suunnatun kyselyn levittämisessä.

Tutkimuksessa käytettävä rekisteriaineisto koostuu kaikista 16–65-vuotiaista vuoden 2021 lopussa Suomessa asuneista. Heille liitetään tietoja Kelan, THL:n, ETK:n ja Tilastokeskuksen rekistereistä ajanjaksolta 2019–2023. Aineistoon yhdistetään tietoja Tilastokeskuksesta mm. sosiodemografisista tekijöistä, työttömyys- ja eläkejaksoista, työvoimakoulutukseen osallistumisesta; Kelasta sairauspäiväraha- ja erityiskorvattavista lääkkeistä ja kuntoutusjaksoista; THL:stä erikoissairaanhoidon käynneistä; ETK:sta työllisyys-, työttömyys, eläke- ja kuntoutusjaksoista. Näitä aineistoja käytetään tutkimusanalysissa, jonka tulokset raportoidaan tutkimusjulkaisuissa sellaisessa muodossa, josta vastaajaa ei voi tunnistaa. Tutkimuksen suorittajat voivat myös raportoida alustavista tutkimustuloksista tutkimuksen rahoittajalle. Tuloksia esitellään sellaisessa muodossa, ettei yksittäistä henkilöä ole mahdollista tunnistaa.

6. Tietolähteet

Kaikki suorat henkilötiedot kerätään suoraan osallistujalta, kun hän ilmoittautuu mukaan haastattelututkimukseen tai kun hän osallistuu erillisellä verkkolomakkeella kyselyn yhteydessä järjestettävään arvontaan. Suostumus haastatteluun kerätään haastattelun alussa ja halukkuus

Kuntoutussäätiö

haastatteluun ja arvontaan kyselyn lopussa. Tutkimusaineisto kerätään haastatteluissa ja verkkokyselylomakkeella. Kelan palveluntuottajahausta (<https://asiointi.kela.fi/palvelutuottajarekisteri/>) poimitaan palveluntuottajien yhteystiedot (sähköpostiosoitteet) kuntoutuspsykoterapian palveluntuottajina toimineille suunnatun kyselyn levittämiseksi.

Rekisteriaineiston tietolähteet ovat Kelan, THL:n, ETK:n ja Tilastokeskuksen rekisterit ajanjaksolta 2019–2023.

7. Henkilötietojen luovuttaminen ulkopuolisille

Tietoja ei luovuteta säännönmukaisesti muille tahoille. Kuntoutussäätiön ohella henkilötietojen käsittelijänä toimii ulkopuolinen yritys, joka litteroi haastatteluaineiston. Yrityksen työntekijöiltä edellytetään salassapitosopimusta.

8. Henkilötietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle tai kansainvälisille järjestöille

Henkilötietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

9. Henkilötietojen säilytysaika

Lahjakortin arvontaan osallistuvien yhteystiedot poistetaan, kun arvonta on suoritettu ja lahjakortit toimitettu voittajille. Haastatteluun ilmoittautuneiden yhteystiedot poistetaan, kun haastattelut on suoritettu. Kelan palveluntuottajahausta poimitut Kelan kuntoutuspsykoterapian palveluntuottajina toimineiden yhteystiedot poistetaan kuntoutuspsykoterapian palveluntuottajina toimineille suunnatun kyselyn vastausajan sulkeuduttua. Tunnistamisen mahdollistavat henkilötiedot poistetaan aineistoista ennen niiden analysointia. Haastattelulitteraatiot pseudonymisoidaan eli niistä poistetaan suorat tunnistetiedot ja tunnistamisen mahdollistavat epäsuorat tunnistetiedot litteroinnin jälkeen suoja- ja tunnistamiseksi ennen aineiston analysointia ja raportointia. Nimitieto korvataan aineistoissa henkilökohtaisella koodilla. Koodiavain säilytetään tietoteknisesti suojattuna erillään tutkimusaineistosta. Haastattelutallenteet poistetaan, kun litteraatiot on tarkistettu. Koodiavain hävitetään, kun aineisto on analysoitu.

Kysely- ja haastatteluaineistoa ja tutkimussuostumuksia säilytetään Kuntoutussäätiössä tietoturvallisesti viiden vuoden ajan tutkimushankkeen päättymisestä, minkä jälkeen aineisto hävitetään tietoturvallisesti tai arkistoidaan anonyymina.

Kyselyyn ja haastatteluun osallistuneilta pyydetään erillinen lupa anonyymin aineiston käyttöön Kuntoutussäätiön kanssa yhteistyössä toteutettavassa opinnäytetyössä.

Kysely- ja haastatteluaineisto tarjotaan arkistoitavaksi tutkimusta ja ylempiä opinnäytetöitä varten Tietoarkistoon. Kultakin vastaajalta ja haastateltavalta pyydetään erillinen suostumus aineiston arkistointiin. Tietoarkisto on tutkijoita, opiskelijoita ja opettajia palveleva arkisto. Se säilyttää ja välittää tutkimukseen kerättyjä aineistoja tutkimus-, opetus- ja opiskelukäyttöön. Ennen Tietoarkistoon luovuttamista aineiston anonymisointi varmistetaan Tietoarkiston ohjeiden mukaan. Anonymisointi tarkoittaa henkilötietojen käsittelyä niin, että henkilöä ei enää voida tunnistaa niistä.

Rekisteriaineistoa ei arkistoida. Rekisteriaineistolle on myönnetty käyttöluva Tilastokeskuksessa (TK/331/07.03.00/2025, U2017_1) ja Findatassa (THL/89/14.02.00/2025) 31.12.2030. Rekisteriaineiston osalta Fiona-etäkäyttöalueen hallitsija Tilastokeskus poistaa epäsuoria henkilötietoja sisältävän aineiston pysyvästi puoli vuotta käyttöluvan päätyttyä.

Kuntoutussäätiö

10. Rekisterin suojauksen periaatteet

Rekisterin käsittelyssä noudatetaan huolellisuutta. Tietojärjestelmien avulla käsiteltävät tiedot on suojattu asianmukaisesti. Järjestelmien fyysisestä ja digitaalisesta tietoturvasta huolehditaan asianmukaisesti. Kuntoutussäätiö huolehtii siitä, että tallennettuja tietoja, käyttöoikeuksia ja muita henkilötietojen turvallisuuden kannalta kriittisiä tietoja käsitellään luottamuksellisesti ja vain niiden työntekijöiden toimesta, joiden työnkuvaan se kuuluu.

Kysely- ja haastatteluaineistoja sekä yhteystietoja säilytetään EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisesti vain suojatussa ympäristössä. Kysely- ja haastatteluaineistoa ei voi yhdistää toisiinsa, yhteystietoja ei ole mahdollista yhdistää kumpaankaan kyselyaineistoon eikä haastatteluaineistoja ole mahdollista yhdistää kumpaankaan kyselyaineistoon. Tiedostot on kryptattu ja pääsy julkisesta verkosta on estetty. Aineistoihin pääsevät käsiksi vain niihin oikeutetut henkilöt. Käyttöoikeuksien hallinta tapahtuu erillisen pääkäyttäjän toimesta. Tiedostojen avaus tapahtuu tutkijoiden omilla salausavaimilla. Muutokset käyttöoikeuksiin tehdään vastuututkijan kirjallisella pyynnöllä, jonka talousjohtaja vahvistaa. Mikäli kerättyä aineistoa on tarve siirtää, toimitetaan se tietoturvallisesti, salanasuojattuna salattuna sähköpostina. Mahdollisia tulostettuja tietoja säilytetään lukitussa kaapissa. Tutkimusryhmä käsittelee aineistoja luottamuksellisesti.

Haastattelut nauhoitetaan joko videoina tai äänitallenteina. Tallenteet siirretään heti haastattelun jälkeen suojattuun ympäristöön aineistonkäsittelyä varten. Videotallenteet muutetaan äänitallenteiksi ja hävitetään tietoturvallisesti. Haastatteluäänitteet litteroivan yrityksen työntekijöiltä edellytetään salassapitosopimusta. Litteraatio pseudonymisoidaan eli siitä poistetaan suorat tunnistetiedot ja tunnistamisen mahdollistavat epäsuorat tunnistetiedot litteroinnin jälkeen suoja-toimena ennen aineiston analysointia ja raportointia. Nimitieto korvataan aineistoissa henkilökohtaisella koodilla. Koodiavain säilytetään erillään tutkimusaineistosta.

Rekisteriaineistolle on myönnetty käyttöluva Tilastokeskuksessa (TK/331/07.03.00/2025, U2017_1) ja Findatassa (THL/89/14.02.00/2025). Ainoastaan käyttöluvan saaneet henkilöt analysoivat aineistoja. Käyttöluvia päivitetään tarvittaessa. Aineistoja käsittelevät tutkijat allekirjoittavat salassapitosopimuksen. Rekisteriaineistot luovutetaan tutkijoille pseudonymisoiduina. Aineistot käsitellään tutkittavien tietosuoja huomioiden. Tulokset raportoidaan siten, että yksittäisiä henkilöitä ei voi tunnistaa tuloksista. Rekisteriaineiston analysointi tapahtuu toisilain mukaisella ulkopuolisella turvallisella käyttöalustalla (Fiona). Rekisteriaineistoa ei ole mahdollista yhdistää kysely- ja haastatteluaineistoon.

11. Tarkastusoikeus ja oikeus vaatia tietojen korjaamista ja poistamista

Jokaisella rekisterissä olevalla henkilöllä on oikeus tarkistaa rekisteriin tallennetut tietonsa ja vaatia virheellisen tiedon korjaamista tai puutteellisen tiedon täydentämistä.

Rekisterissä olevalla henkilöllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista tietyissä tapauksissa. Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksena toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa (tietosuoja-asetuksen 17 artikla). Tietoja ei voida poistaa myöskään silloin, jos ne ovat tarpeellisia oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai tällaiseen vaatimukseen vastaamiseksi.

Pyyntö henkilötietojen tarkastamiseen, korjaamiseen tai poistamiseen tulee tehdä kirjallisena, yksilöitynä pyyntönä, toimitettuna Kuntoutussäätiön toimipaikkaan Pakarituvantie 5, Helsinki. Pyyntötoimittamisen yhteydessä rekisteröidyn henkilöllisyys voidaan tarkistaa (esim.

Kuntoutussäätiö

henkilöllisyystodistus, passi tai ajokortti). Kuntoutussäätiö vastaa pyyntöihin yhden (1) kuukauden sisällä pyynnön esittämisestä, ellei ole erityisiä syitä pidentää vastaamisaikaa.

Jos tutkimuksen toteuttaminen ei (enää) edellytä, että rekisterinpitäjä voi tunnistaa rekisteröidyn, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon ja käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta, ellei rekisteröity anna lisätietoja, joiden avulla hänet voidaan tunnistaa. Tutkimussuostumuksessa kerrotaan tutkittaville, että keskeyttämiseen tai lopettamiseen asti kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan edelleen hyödyntää tutkimuksessa.

12. Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu.

Tietosuojavaltuutetun toimisto:

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 566 6700

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi

<https://tietosuoja.fi/yhteystiedot>